

"חוזרים לשגרה - מאחדים את הקפסולות"

הצעות לפעילויות מחברות ומגבשות עם חזרת תלמידי

ז' עד י' ללמידה בבתי הספר

(מקצת מהפעילויות שובצו בעבר בחוברת שהכנו- "הצעות לפעילות באויר הפתוח")

מבוא:

החזרה לבתי הספר לאחר שנה של סגרים, קפסולות, ריחוק והתרחקות היא בשורה של ממש עבור הנערים והנערות הצעירים. כדי לסייע להם בהשתלבות איכותית בחיים הבית ספריים - חשוב יהיה להקדיש זמן משמעותי לפעילויות של הכרות, יצירת קשרים בין אישיים ובנייה מחודשת של מרקמים חברתיים כיתתיים, שכבתיים ומוסדיים.

פעילויות אלו אמורות להוות חלק קבוע של שגרת השיעורים וההפסקות, וכן לזכות למקום של כבוד בימי שיא, טיולים וסיורים. לכולנו ברור כי לאחר שנה כל כך מטלטלת - חשוב במיוחד לחזק את הרווחה הנפשית והביטחון העצמי של תלמידינו לפני שנצלול אל עולם הלמידה האקדמית. יתר על כן, יש הטוענים, שיש כאן הזדמנות של ממש לוותר על המירוץ אחר "ההספק של החומר", עבור עיסוק בתכנים של חוסן, מיומנויות חברתיות והכנה לחיים, שיש להם חשיבות מרכזית בעולם בו אנו חיים.

יחד עם הצורך להוציא אל הפועל את הפעילויות חשוב להעריך להעברתן בצורה מיטבית. כלומר: להבין היטב את הכללים, להכין את האביזרים הנדרשים ובמיוחד לדאוג ליצירת האקלים, שיאפשר את הצלחת הפעילות ואת השגת המטרות הישירות והעקיפות.

מה יהיו הצעדים, שיסייעו לנו להפעיל פעולות אלו ולמצותם בהצלחה:

1. **עבודת צוות** - נכון תמיד, ונכון שבעתיים בתקופות מאתגרות. הכינו את המפגשים יחדיו עם מורים נוספים מהצוות. הקימו מאגר הפעלות בית ספרי, בו תשמרו את ההפעלות שמכינים הצוותים השונים. השתמשו בקשרים עם מורים בבתי ספר אחרים כדי לקבל רעיונות נוספים ולהעשיר את המאגר.
2. **שיתוף התלמידים** - תלמידיכם הם צוות נוסף, שעומד לרשותכם. שתפו אותם בהכנת הפעילות הן בתכנון והן בהוצאה אל הפועל. כך תקבלו תובנות לגבי הרלוונטיות של התוכנית שלכם ושותפים נפלאים, שישמחו להעביר חלקים ממנה בעת המפגש. הרווח של התלמידים יהיה עצום. יקבלו הזדמנות לעשייה חברתית, להתנסות בתכנון, עמידה מול קהל וקבלת משוב (מיומנויות ה-121) ובמיוחד תחושה של העצמה ומשמעותיות. בבואנו לשתף את התלמידים נוכל לחלק מראש את הקבוצה לחוליות ולתת לכל חוליה מועד להכנת ההפעלה. אפשרות אחרת להקים צוות מצומצם, שיפעיל את שאר התלמידים.
3. **כללי התנהגות** - בפתיחת הפעילות הקדישו זמן לעריכת הסכם קבוצתי לגבי ההתנהלות במהלכה. מומלץ להתייחס לנושאים הבאים:
 - א. שיח מכבד : מדברים עם זכות דיבור, מאפשרים לכל דובר לסיים דבריו ללא הפרעה, מגיבים בענייניות על דברי החברים ללא ביקורת ושיפוטיות.
 - ב. הפעילות היא עבור כולם: יעשה מאמץ לשתף את כולם, ולתת לכולם תחושה של שותפות ואחריות להצלחת הפעילות.
 - ג. הסמרטפונים ומסכים אחרים מחוץ לתחום (אלא אם כן הם חלק מהפעילות).
 - ד. במידה והפעילות מתקיימת בחוץ : הקפדה על כללי בטיחות .

מצורפות הצעות רבות ומגוונות למשחקים, תכנים ומתודות, שיסייעו לכם בבניית המפגשים:

- 4 _____ נותנים במה ל: פעולות שונות שהנוער יוביל
- 6 _____ מיומנויות הנחייה ומתודות
- 8 _____ משחקי חברה להיכרות וגיבוש וכן לחיבור אחר לתכני השיעור
- 14 _____ מעגלי שיח
- 17 _____ שילוב תנועה במסגרת השיעורים
- 19 _____ ימי שיא - בחיבור לתחומי הדעת ולמטרות גיבוש והיכרות
- 21 _____ הפסקות פעילות
- 22 _____ פעילות התנדבות
- 23 _____ אירועים קרובים בתוכניות אורטוב

נותנים במה ל:

נזמין את תלמידינו לקחת אחריות על הפעילות החויתית או על חלק ממנה. כדי לסייע להם להתכונן נכין יחד איתם את רשימת תחומי העיסוק/ תחביבים/ כשרונות או מקצועות לימוד מיוחדים שלהם ונעודד אותם להעביר פעילות, שמתמקדת בנושאים אלו. הכנת הרשימה יכולה להיעשות באמצעות משחקים, שיחזקו את ההיכרות בין התלמידים. תחרות בין שני תלמידים מי ידע הכי הרבה פרטים על החוגים / תחביבים/תנועות נוער שאליהם שייכים ילדי הכיתה. מתודת חלוקה לקבוצות לפי השתייכות לתנועות נוער/ תוכניות התנדבות/ תחביבים וכו', או בדרך חויתית אחרת, שתגרום לתלמידים להעמיק את ההיכרות עם חבריהם לכתה. לאחר בחירת התחום נעשה פעילות, שתחזק את מיומנויות ההנחיה שלהם ותעודדם לצאת לדרך.

תחומים בהם יכולים התלמידים להעביר פעילות:

1. תלמידים הלוקחים חלק בתוכניות מעורבות של אורטוב: אורט בריא, שומרי המסך- מניעת בריונות ברשת, מועדון גלישה- צמצום פערים דיגיטלים בקרב הגיל השלישי.
 - א. יעבירו תוכן מתוך מאגר המערכים הקיים הנמצא בקבוצת המנהיגות בה הם משתתפים (נמצא אצל רכזי התוכניות ורכזי אורטוב).
 - ב. יאתגרו את חברי הקבוצה באחד האתגרים בתוכנית.
 - ג. יגייסו תלמידים נוספים לתוכנית במידת הצורך.
2. תלמידים הלוקחים חלק בתוכניות מעורבות רשותיות כגן תנועות נוער, משצ"ים.
 - א. הפעלה בנושא מעורבות חברתית.
 - ב. הפעלה על חשיבות התנדבות רשותית.
 - ג. הפעלה בנושא האידיאולוגיה של תנועת הנוער בה הם חברים
 - ד. הפעלה אותה העבירו כמדריכים וירצו להעביר לקבוצה מתוך עניין אישי.

3. תלמידים המעוניינים לשתף בנושא מסוים שקשור למגמות הלימוד:
יוכלו להכין הרצאות, סרטונים ומצגות על נושאים שונים הרלוונטים למגמה והצגתם בפורומים שונים (כיתות השכבה, חטיבת הביניים וגופים אחרים בקהילה). למשל, מגמות המדעים יכינו הרצאה על קורונה/ נזקי השמש/ חשיבות הפעילות הגופנית וכו'. תלמידי מגמות התקשורת יכינו סדנא להפקת עיתון כיתתי ויעבירו לתלמידים. תלמידי מגמת עיצוב גראפי יכינו תערוכה ויזמינו את חבריהם לסייר בה.
4. תלמידים המעוניינים להעשיר את חברי הקבוצה בתחביבים שלהם. למשל:
- א. אהבה לבעלי חיים: אילוף כלבים, עידוד לאימוץ בע"ח, התעללות בבע"ח.
 - ב. מוזיקה: להופיע עם כלי נגינה, לספר על זמרת מועדפ/ת.
 - ג. ספורט: הפעלה ספורטיבית קלילה לחימום.

מיומנויות הנחיה

המטרה לתת לתלמידים כלים ומיומנויות על מנת שיוכלו להעביר פעילות לקבוצה בנושא שבחרו בשיעור הקודם ע"פ תחומי העניין שלהם.

מערך לבניית פעילות

ציוד נדרש: בריסטולים וטושים (בהתאם למספר הקבוצות)

נושא הפעילות: זיהוי המרכיבים הנדרשים להכנת פעילות לחברי הכיתה

שלב ראשון: שיח במליאה:

הכנת רשימה על הלוח לפי נקודות ההתייחסות הבאות:

1. קהל יעד- ידע קודם, גיל, מין, תחומי עניין.
2. מטרות – מה אני רוצה להפיק מהפעילות.
3. נושא – במה בחרתי להתמקד. האם ישנם תתי נושאים?
4. זמן ומיקום – איפה, מתי ואילו מתקנים ועזרים עומדים לרשותי.
5. צוות מוביל של הפעילות (מי השותפים שלי) – מי אחראי ומה חלוקת התפקידים.
6. אפיון הפעילות – משך, ציוד נדרש, הכנות, הרצאה/הפעלה/סדנא/משחק.
7. איך אדע שהצלחתי - האם וכיצד ניתן למדוד את השפעתה של הפעילות.
8. גוף הפעילות – מה הולכים לעשות.

שלב שני: עבודה בקבוצות

חלוקה לקבוצות קטנות של 3-5 תלמידים בהתאם לכמות התלמידים. כל קבוצה מקבלת בריסטול, מחלקת לשני חצאים ומכינה שתי רשימות. רשימה אחת "מה הדברים שקריטיים כדי שפעילות תצליח" ו"מה הדברים שיכולים להרוס פעילות". לאחר מכן כל קבוצה מציגה את הרשימות שלה ומנהלים שיח במליאה.

טיפים ודגשים עבור התלמידים לבניית פעילות:

שלב ההכנה:

הסדנא מורכבת משלושה חלקים: פתיח, אמצע, סיכום

פתיח:

צריך להיות מסקרן ומעניין ולכלול הצגה עצמית, מטרות וציפיות.
הגדירו מה היא מטרת השיעור, איזה מסר אתם רוצים להעביר...

אמצע :

העברת המסר/ סיפור/נושא (באמצעות מתודה מתאימה)

סיכום:

בשלב הסיכום מומלץ להשאיר "טעם של עוד", דגש על הצגת תובנות, מעורבות משתתפים (מה לקחנו?), משוב, וסגירת הסדנא (אפשר להניע את המשתתפים לפעולה).
דגשים חשובים:

- סדנא איננה הרצאה חשוב להפעיל את המשתתפים.
- כדאי לבחור שם לסדנא המשקף את המסר.
- הכנת מתודה לסדנא - מתודה היא דרך פעולה באמצעותה ניתן להעביר את התוכן הרצוי.
חשוב להתאים את המתודה לקהל היעד, מתודות לדוגמה: שימוש בקלפים, סימולציות, משחק, פעילות בטבע (ODT), דיון קבוצתי, שימוש בסרטונים וכו'... (אפשר לחלק את הקהל לקבוצות משימה קטנות של 2-4 משתתפים).
- התאמת הסדנא לקהל היעד (לתלמידים בקבוצה ולגילים).

משחקי חברה להכרות וגיבוש

מתודת משחקי החברה הם אמצעי להכרות מחודשת, גיבוש כיתתי, התנסות במיומנויות בין אישיות ומיומנויות של ה-121. המשחקים משמשים גם כאמצעי מצוין להפגה, שבירת קרח ושגרה ויצירת אווירה קלילה ומקבלת בכיתה. בנוסף, המשחקים יכולים להיות פתיחה חוויתית לנושא חדש שאנו רוצים ללמד, או אמצעי לעורר סקרנות לנושא הנלמד או עריכת סיכום וחזרה על התכנים.

פתיחת השיעור באמצעות שילוב של משחק תאפשר הסתכלות קצת אחרת על הכיתה – על המורה ועל התלמידים ותיצור אווירה טובה יותר ומוטיבציה ללמידה.

שם המשחק	מהלך	הערות	מטרות
החפץ שלי	כל אחד מוציא חפץ מהתיק למשל, מחזיק מפתחות, מסכה נוספת, אלכוהול וכו' ומספר על עצמו דרך החפץ.	ניתן בכל משחק להוציא חפץ אחר.	הכרות לעומק
דומינו אנשי	המנחה מבקש ממשותף, שיעמוד מול כולם, יגיד 2 תחביבים שלו (תחביב לכל יד) וישיט את ידיו לצדדים. מי שמתחבר לתחביב - קם ו"מתחבר" ליד עם התחביב המתאים, כך שתיווצר בסוף שרשרת כמו דומינו.		הכרות וגיבוש
גלריית עובדות מפתיעות	מבקשים מהמשתתפים לכתוב על פתקיות ממו עובדה מפתיעה על עצמם שאף אחד לא מכיר, ולתלות על הקירות. כל משתתף בוחר פתקית וצריך לגלות מי כתב אותה. בסיום, עוברים בקצרה על הסיפורים/עובדות במליאה.		הכרות
החברים שלי	כל אחד מוציא את הסמרטפון האישי. המורה בוחר אות. כל אחד מסתכל על אנשי הקשר שלו באותה אות. בוחר איש קשר אחד ומספר מה הוא היה אומר עלי.	ניתן בכל משחק לחפש איש קשר אחר.	הכרות לעומק
לספור עד 10	הקבוצה צריכה לספור עד 10 ללא תכנון. אסור לשניים לומר את אותה ספרה, אסור לשניים להגיד מספרים עוקבים, אם נכשלים מתחילים מהתחלה.	ניתן לחזור על המשחק בכל פעילות.	שיתוף פעולה, הקשבה, ריכוז

שם המשחק	מהלך	הערות	מטרות
גב אל גב	כל זוג צריך להסתכל אחד על השני במשך דקה ולזכור כמה שיותר פרטים. לאחר מכן הם מסתובבים גב אל גב ואז הם צריכים להגיד את כל הפרטים שהם זוכרים. המנצח הוא זה שזכר הכי הרבה פרטים על בן/בת זוגו.		היכרות, ירידה לפרטים
משהו קטן וטוב	כל זוג משתתפים צריכים להחמיא זה לזה ולהגיד רק דברים טובים על הצד השני בשלושים שניות. לאחר-מכן מתחלפים בתפקיד.	ניתן להחליף בין הזוגות	פירגון זה עניין של תרגול
עשית משהו בשביל משהו	כל אחד בתורו מספר על מעשה טוב שהוא עשה בתקופה האחרונה.	ניתן לספר על מעשים קטנים או גדולים	היכרות, עידוד למעורבות
להסתדר לפי	מבקשים מהקבוצה להסתדר בטור בסדר כרונולוגי על פי גיל, מידת נעליים, גובה וכו'. אם הקבוצה מונה מעל ל-16 איש ניתן לחלק אותה לשתי קבוצות ולעשות תחרות בין הקבוצות.		היכרות וגיבוש
קפיץ קפוצ	מבקשים מהקבוצה לעמוד ושואלים כל משתתף כמה פעמים הוא מעריך שהוא מסוגל לקפוץ על רגל אחת במשך שישים שניות. ואז מבקשים להתחיל. לאחר דקה שואלים כל אחד ואחת כמה קפיצות הם אמרו שיעשו וכמה הם עשו	לקיים דיון מהן התובנות שלהם מהמשימה ואיזו תחושה הייתה להם כאשר הם עברו את הרף שהציבו לעצמם.	מצויינות, ניהול זמן, הפגה
הרצל אמר	מנחה מחלק הוראות לשאר חברי הקבוצה. חברי הקבוצה צריכים להיענות להוראות רק אם המנחה אמר בתחילתן, "הרצל אמר". כאשר אחד מחברי הקבוצה נענה להוראה מסוימת על אף שלא נאמר "הרצל אמר", הוא נפסל.	משחק ישן וטוב	הקשבה, ריכוז, הפגה
עמודו נייר	תלמיד אחד עומד במרכז החדר/הרחבה, קורא בשם אחד התלמידים וזורק דף נייר באוויר. על התלמיד אשר שמו הוזכר לקום ולתפוס בדף הנייר לפני שייפול על הארץ. אם נפל הנייר, על התלמיד לספר פאדיחה, או בדיחה ולקרוא בשמו של משתתף אחר. אם התלמיד תפס את הנייר הוא ימשיך ויקרא בשמו של משתתף אחר.	ציוד דרוש- נייר.	היכרות, הפגה

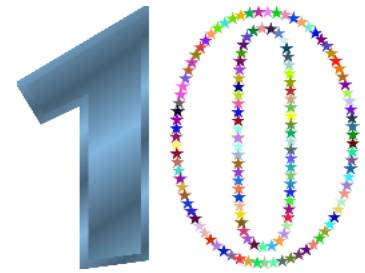
משחקי חברה בשרות הלמידה

המשחקים שלפניכם יכולים לשמש למטרות גיבוש והפגה
כמו גם כבסיס לפתיחה או תרגול של נושא לימודי

שם המשחק	מהלך	חיבור לתחום דעת	מטרות
משימות, משימות...	מחלקים את המשתתפים לקבוצות קטנות. כל קבוצה מקבלת רשימה של משימות מוזרות שחברי הצוות יכולים לבצע יחד בזמן קצוב. למשל, לעשות סלפי עם חיה מסוימת, כמו כלב או ציפור, למצוא אישיות מפורסמת ולהצטלם איתה, לעצב את מסכת החלומות, להכין קליפ. הצוות שסיים הכי הרבה משימות בהצלחה בזמן הקצוב, הוא המנצח!	המשימות ילקחו מתחום הדעת	הכרות, עבודת צוות, שיתוף פעולה
כדור השאלות	כדור ספוג עם חריצים, שבתוכם מכין המנחה שאלות כלליות או שאלות הקשורות לחומר הלימוד. הכדור נזרק בין המשתתפים - התופס מוציא פתק ועונה על השאלה.	השאלות ילקחו מיחידת הלימוד	הכרות, זריזות
מי אני	כל אחד כותב משהו על עצמו ומניח את הפתקים במרכז המעגל. המורה מקריא את הפתקים והשאר צריכים לנחש מי כתב מה.	המשתתפים יגדירו בפתקים דמויות הקשורות לנושא הנלמד	היכרות, היכרות מעמיקה
שולטים בחומר	המורה מגדיר נושא בהתאם לתכני השיעור: למשל 'שירי נתן זך' / אזרחות / אנטישמיות / אורח חיים בריא / מלחמות ישראל / - בסבב כל אחד אומר מילה הקשורה לנושא אחד אחרי השני, בלי להתבלבל ובלי לחזור על מילים שנאמרו..	מתאים כפתיחה או סיכום לכל נושא - אם הנושא חדש ומורכב אפשר להציע למשתתפים להעזר בסמרטפונים	פתיחה או סיכום לנושא, הפגה, גיבוש
קרוסלה	התלמידים יושבים שני מעגלים: פנימי מול חיצוני והחיצוני זז. לחילופין מסתדרים בטור של זוגות ובסוף הדקה הטור הימני זז אחד קדימה. מדברים בזוגות על נושא כלשהו ואחרי דקה המנחה מוחא כף מחליפים זוגות ונושא.	מתאים לסיכום יחידת לימוד - הנושאים הניתנים לשיח לקוחים מחומר הלימוד.	הכרות לעומק, בשונה משעון הפגישות, פה כולם ידברו עם כולם

שם המשחק	מהלך	חיבור לתחום דעת	מטרות
21 שאלות	אחד המשתתפים מתרחק, האחרים מחליטים על אישיות כלשהי (או חפץ, בע"ח, אירוע היסטורי וכו'). מזמינים את "המנחש" לגלות מה בחרה הקבוצה, בעזרת 21 שאלות, שכל אחת מופנית למשתתף אחר. התשובות לשאלות צריכות להיות כן / לא בלבד.	הנושא יבחר מתוך תוכנית הלימוד במקצוע.	מתאים כפתיחה או סיכום לנושא
ים - יבשה	יש לחלק את השטח לשני חלקים, כך שחלק מן השטח מוגדר כ"ים" וחלקו האחר כ"יבשה". ניתן לעשות זאת על ידי סימון קו. המנחה נותן הוראות, לפיהן צריכה הקבוצה לפעול. לדוגמה, באומרו "ים" על המשתתפים לקפוץ ולעבור למתחם ה"ים", אם הם נמצאים ב"יבשה".	ניתן לברר עמדות בנושאים שונים או הבנה ושליטה בחומר הלימוד כאשר "ים" זה כן ו"יבשה" זה לא.	מילוי הוראות, הקשבה, בירור עמדות מתאים כפתיחה או סיכום לנושא.
אמת ושקר	כל אחד צריך להגיד על עצמו משפט אחד אמיתי ומשפט אחד שקרי. על חברי הקבוצה לגלות האם המשפט נכון או לא, הקבוצה המנצחת היא זו שהצליחה לנחש הכי הרבה פעמים מהו משפט אמת ומהו שקר.	ניתן לקיים האמירות מתייחסות לתכני הלימוד	היכרות, היכרות מעמיקה. מתאים כסיכום יחידת לימוד
דקה של נאום	יש לבקש באופן אקראי מכל משתתף לנאום במשך דקה על משהו מצחיק שקרה לו. המשתתפים האחרים מנסים להפריע לו על ידי אמירות ושאלות. מי שמפסיק יוצא מהמשחק.	ניתן להגדיר את נושא הנאום כסיכום של נושא נלמד	עמידה מול קהל
פרסומת השבוע היא...	כל אחד כותב פרסומת על עצמו, ומעביר אותה למנחה. המנחה קורא אותה והקבוצה צריכה לגלות של מי הפרסומת.	ניתן להכין את הפרסומות על תכני הלימוד	היכרות, שיווק
כושר שכנוע	על כל תלמיד לבחור נושא ולשכנע את הקבוצה למה הנושא הזה חשוב לו. כל זאת בעמידה ומול הקבוצה.	ניתן לבחור נושא מתוך חומר הלימוד	עמידה מול קהל, מתן משוב, הפגה מתאים לסיכום יחידת לימוד
כרזה יצירתית	מחלקים את המשתתפים לקבוצות, כל קבוצה מקבלת בריסטול, כלי כתיבה, דבק מספריים ומגזינים צבעוניים. המטרה: כל קבוצה מכינה כרזה שקשורה לנושא הנבחר (למשל – נקיון חופים, שמירה על כדור הארץ וכו'). הכרזה המנצחת נבחרת בהתאם למחווה שפורסם מראש.	הכרזה תעסוק בתכנים של יחידת הלימוד. מתאים לסיכום יחידת לימוד	יצירתיות, תקשורת, עבודת צוות, בחירות

שם המשחק	מהלך	חיבור לתחום דעת	מטרות
תשובה - שאלה	אחד המשתתפים אומר תשובה מסוימת, ושאר המשתתפים או הבא בתור צריכים להציע שאלה שקדמה לתשובה הזו. לדוגמה: התשובה היא "ירוק". השאלה: "איזה צבע יש למלפפון?" התשובה היא "כי אני עייף". השאלה: "למה אתה עוצם עיניים?"	אפשר להחליט לענות על תשובות מתוך החומר הנלמד- תשובה מרדכי אנילביץ'. שאלה- מי היה מנהיג מרד גטו ורשה.	יצירתיות, הפגה, הקשבה, עיבוד מידע
לחשוב מחוץ לקופסה	לשאל שאלה מעניינת אחת בתחילת השיעור. שאלה פילוסופית או ערכית הקשורה לחומר הנלמד ותחייב את התלמידים לחשוב מחוץ לקופסה. השאלות ללא תשובת נכון או לא נכון. דוגמאות: היסטוריה – מלחמת העולם הראשונה / השנייה איך מתחילה מלחמת עולם? איך ניתן למנוע מלחמת עולם? מתמטיקה – כמה מספרים יש באמת? כמה זה אינסוף פחות אינסוף? עד איזה מספר אתם יכולים לספור? תנ"ך – מה היית עושה אם היית במצב של ... (אם היית במצב של לוט, האם היית ממשיך ללכת בדרך הישר למרות שכל האנשים מסביבך חוטאים...) גאוגרפיה - כל אחד אומר באיזה ארץ היה רוצה לבקר ולמה		

עצות למשחק בכיף

1. המטרה החינוכית- המשחק שבחרת להעביר צריך להיות תואם בתוכנו ובפעילותו למטרה החינוכית שהצבת בפניך.
2. במה כדאי להתחשב- כדאי להתחשב במספר המשתתפים, בגיל המשתתפים, בכושרם וביכולת התפישה שלהם, במקום, בצידוד העומד לרשותך, בתנאי הבטיחות בהם נערך המשחק, במזג האויר, במבנה החברתי של קבוצת המשתתפים, במשחקים קודמים ששיחקתם ובהנחיות הקורונה.
3. הכנה של המורה- התכונן היטב ודע מהם חוקי המשחק אותו תרצה להעביר ומהו הצידוד הדרוש.
4. הנחיה והדגמה של המשחק- כדאי למסור במילים אחדות את מטרת המשחק וכלליו. המחשה והדגמה תוך כדי המשחק משלימים את ההסבר.
5. שיתוף כל הנוכחים- דאג לשיתוף כל הנוכחים. לשם כך כדאי ליצור גיוון בסוג המשחק, במבנה המשתתפים ובמיומנויות הנדרשות במשחקים השונים, וכן להשתדל להשאיר את כולם עד סוף המשחק.
6. חלוקה לקבוצות- לחלק את הקבוצה לתת-קבוצות בצורה נחמדה, שלא משאירה אף אחד מאחור ורצוי כחלק מנושא הפעילות.
7. גיוון במשחקים- כדאי להעז ולהתנסות במשחקים חדשים. בדרך זו יוכל כל אחד למצוא את עצמו מדי פעם ולהוכיח את כישוריו.
8. לסיים משחק בשיא- כדאי לעצור את המשחק בשיאו. תמיד כדאי לסיים עם טעם של עוד...
9. לשתף גם מפסידים במשחק- כדאי להימנע מהוצאת מפסידים, אפשר לתת נקודות חובה, אפשר לתת למפסיד משימה...
10. לאחר מעשה- בדוק את עצמך- האם המשחק הצליח? בזכות מה? האם הוא קידם את הקבוצה לקראת המטרה שלי?

מעגלי שיח

שעות המסכים הרבות שנצברו בתקופת הקורונה פגעו בהזדמנויות של תלמידינו להתאמן בשיח בין אישי ובחזק המיומנויות החברתיות השונות. אחת הפלטפורמות המאפשרות הזדמנות לשיח משמעותי ואינטימי היא מעגל השיח. בנוסף, זהו אחד הכלים לפיתוח אקלים של הקשבה וסובלנות ומיסוד תרבות של שיח מכבד, ולכן כדאי להכניס מתודה זו לתוך הסדירות הבית-ספריות.

כללי השיח במעגל –

- א. לכל אחד זכות דיבור.
- ב. לכל אחד יינתן זמן דיבור שווה.
- ג. יש להקשיב לדובר תוך שמירה על קשר עין.
- ד. יש לאפשר לדובר לומר את דבריו ללא הפרעה.
- ה. ניתן לדלג על תורו ששל מי שאינו מעוניין לדבר.
- ו. מה שנאמר במעגל, נשאר במעגל.

לתשומת לב:

מומלץ לפתוח כל מעגל שיח במשחק קליל ששובר את המתח.
חשוב לעודד "הקשבה פעילה" של המשתתפים (קשר עין, תגובה עניינית לדברים קודמים, מיקוד בשיח ולא בגורמים אחרים כמו סמרטפונים).
חשוב לשים לב לשיתוף של כל המשתתפים ולעודד את מי שקשה לו לדבר.

ישנן טכניקות שונות בהן ניתן להשתמש בזמן השיח:

שיח במעגל קבוצתי- הישיבה במעגל מסייעת לנו ליצור קשר עין ישיר עם כל אחד מיושבי המעגל ומעבירה מסר של שותפות וכבוד לכל אחד מחברי המעגל. חשוב לקיים מפגשים פנים אל פנים בישיבה במעגל שחלק ממטרתם היא אוורור רגשות ובדיקת שלומם (הן הלימודי והן האישי) של התלמידים. בכל פעם יועלה לדיון נושא אחר או סוגיה אחרת.

למשל - כל תלמיד יכתוב שאלה על פתק – את הפתקים מניחים במרכז המעגל כשהם מקופלים.
לפי תור, כל משתתף מרים פתק ועונה על השאלה.

שיח בחלוקה לקבוצות- חלוקה לקבוצות קטנות תאפשר מיקוד של הדיונים והעצמת תלמידים מובילים. מומלץ לנסח ולהמשיג מראש מה הדברים שרוצים להשיג/ להדגיש/ לברר/ לעבד בדיון.
כדאי לעשות את החלוקה באופן אקראי כדי שהמשתתפים לא יבחרו רק בחברים שלהם.

שיח באמצעות קלפים- מנחי קבוצות רבים משתמשים בקלפים לעבודה עם קבוצה. השימוש בקלפים מומלץ ובעל יתרונות רבים, ובהם שינוי אווירה, ריענון והענקת אפשרות ביטוי לכל משתתף. כמו כן, מנחים מנוסים יעידו כי השימוש בקלפים משמש לא פעם כ'מקפצה' אל עומקים שאיננו מגיעים אליהם בדרכים אחרות. בשוק קיימים סוגים רבים של קלפים מצוינים. באורטוב הדפסנו את קלפי "בזוית אחרת", הנמצאים גם באתר אורטוב. חשוב שהמנחה יכיר את הקלפים תוך שימת דגש על התאמתם לפעילות. ניתן להכין קלפים ייחודיים משלכם בהתאם למטרת השיח.
שיח באמצעות משחק (כדור שעובר בין המשתתפים, שרביט הדיבור וכדומה...) – ניצול הישיבה למשחקי גיבוש וחיזוק הקשר. תוך כדי המשחק ניתן לפתח שיח רגשי.

רעיונות – נושאי שיח:

"החיים שלי בזום"

מטרת השיחה היא לאפשר לתלמידים לחלוק את החוויות ובעיקר את התחושות שלהם מתקופת הלמידה מרחוק.

"אחריות כאן ועכשיו"

מטרת השיחה היא להדגיש את האחריות, שנולדה בעקבות הלמידה מרחוק ולצד החלק הפדגוגי, היא מייצרת התייחסות לפן הרגשי.

"אקטואליה"

מטרת השיחה היא לייצר שיח סביב נושאים אקטואליים שונים. ניתן להיעזר בעיתונים או כתבות משודרות.

"חברות וחיברות"

מטרת השיחה היא לעסוק בנושא החברתי, לזהות קשיים ולערוך חיבורים פוטנציאליים בין המשתתפים.

"הצלחות קטנות"

מטרת השיחה היא לייצר שיח סביב הצלחות אישיות שיש למשתתפים ולמידה מהצלחות.

"העולם הווירטואלי"

מטרת השיחה היא לייצר שיח סביב הפעילות בעולם הווירטואלי ולדון ביתרונות ובחסרונות. חלוקת הקבוצה לקבוצות - כל קבוצה צריכה לחשוב על שלוש סכנות ושלושה יתרונות ברשת. הקבוצה מתכנסת ונציג מכל קבוצה מספר מה עלה בקבוצה. חשוב להדגיש את היתרונות ולעסוק בסכנות הפוטנציאליות. מה זה עושה לכדור הארץ/לאנושות?

הצעות לשאלות שמתאימות לסגירה של מעגל שיח

- מחשבה שאיתה אני מסיים את היום.
- דבר חדש שלמדתי היום.
- שאלה שהתעוררה בי במהלך היום.
- רעיון שצץ לי היום ואשמח לשתף.
- רגש שהרגשתי היום בכיתה/ בלימודים/ בחברה, ואני רוצה לשתף אתכם בו.
- כוח שהשתמשתי בו היום בשיעור/ בהפסקה/ בלימודים/ בחברה/ ביני לבין עצמי.
- מעשה טוב שעשיתי. מעשה טוב שעשו בעבורי.
- שיתוף ברגע של אושר / שמחה שהיה לי היום.
- אני הולך הביתה עם...

שילוב תנועה במסגרת השיעורים

אחרי למעלה משנה שהתלמידים (וגם המורים) ישבו שעות ארוכות מול מסכים גם במסגרת הלמידה וגם בשעות הפנאי – חשוב במיוחד לשלב פעילות גופנית ופיזית בתוך ומחוץ לשיעורים.

פעילות גופנית במסגרת השיעורים:

המחקרים בתחום הנזירופדגוגיה (חיבור בין חקר המוח לפדגוגיה) מניחים, שגם התנאים הסביבתיים, שבהם מצוי הלומד, מהווים חלק נכבד בתהליך הלמידה ובעיבוד החומרים המיועדים ללמידה. נמצאו עדויות לכך, שתנועה ואימון גופני משפרים מצב רוח, מגדילים מסת מוח, ומקדמים עיבוד קוגניטיבי. פעילות גופנית, מנוחה ותנועה, תומכים בלמידה והם חיוניים ביותר בתהליך החינוכי. הפעילות הגופנית מסייעת ליצירת קשרים חדשים בין נוירונים קיימים במוח. לכן חשוב, שתתקיימנה פעילויות גופניות לתלמידים בבית הספר במהלך השיעור באופן שהלמידה תתקיים בהפסקות יזומות.

דרכים לשילוב פעילות גופנית במהלך השיעורים:

משחקי כדור – מסירת כדור ושאלת שאלה – התלמידה שמקבלת את הכדור עונה את התשובה

מסלול מכשולים – התלמידים צריכים לעבור מסלול מכשולים, שהמורה מכין מראש, ניתן לשלב

בכל מכשול שאלה או משימה הקשורה לחומר הנלמד.

אתגרי תנועה – המורה שאולת שאלה, תלמידה שלא ידעו את התשובה הנכונה נדרשת לבצע

פעילות גופנית כלשהיא (שכיבות סמיכה, קפיצות, ריצה, תרגילי ידיים ועוד)

שאלות של עמדות – המורה אומר.ת משפטים בנושאים שונים (הקשורים לחומר הלימוד)

התלמידים מתקדמים או מתרחקים בהתאם לעמדות שלהם

פסק זמן לתנועה – מעברונים ומעברים שיכולים לעשות שימוש בתנועה במקום בהוראה מילולית;

פעילויות ומשחקי תנועה שניתן לשלב בכל עת במהלך יום הלימודים. למשל: כל מי שחושבת....

שיקפוץ על רגל אחת, כל מי שפתר את התרגיל...- שיעשה סיבובי ידיים וכו.

הדבקת דפים לגב התלמידים וכתביה על גב אחד של השני- על הדפים ניתן לכתוב שאלות,

שקשורות לחומר הנלמד והתלמידים כותבים את התשובות על הדף או במחברת.

מסתדרים בטור - התלמידים מסתדרים פיזית על פי סדר מסוים, שקשור בחומר הלימוד (סדר כרונולוגי של אירועים בהסטוריה או בתנ"ך, רצף סיפורי בספרות, סדר נכון במשפט תחבירי באנגלית)

נקודת מוצא- בפינות הכיתה נתלים שלטים עם תשובות כלליות לדוגמא כן/לא/לפעמים/לעיתים רחוקות או תשובות אחרות שיתאימו לפעילות ולמטרה.

המורה מקריאה לתלמידים היגדים שונים הקשורים לנושא הנלמד וכל תלמידה בוחרת מה התשובה הכי מתאימה לו.ה ניתן להוסיף בתחנה משימה רלוונטית להיגד או לתשובה , אפשר להשתמש בפעילות בשעורי אנגלית על מנת לתרגל דיבור בשפה זרה.

פעילויות ספורטיביות ותחרויות במסגרת שבוע הבריאות או כהפגה- את הפעילויות ניתן לקיים במסגרת כיתתית או שכבתית , כתחרות או כהפגה בלבד. חשוב וכדאי לשלב את צוותי החנ"ג בהובלה ובהפעלה של הפעילויות וכמובן, תלמידים שיהיו שותפים לתכנון ולביצוע .

רעיונות לפעילויות:

מרוצים שונים (שליחים, מכשולים, טנקים)

משחקי כדור שונים(כדורגל זוגות, פיצוצים, התמנון, מחניים)

משחקי חברה במגרש(משיכת חבל, דרקון דרקון, תפסוני, שני כלבים ועצם)

משחקי חברה בשטח פתוח (לך תביא, שרשראות בגדים, חפשו את המטמון, סימני דרך),

משחקי יכולת אישית (שלוש מקלות, קליעה לסל, קפיצה לרוחק)

ימי שיא ופעילויות גיבוש

השליש האחרון של השנה מאפשר לשלב יחד עם הלמידה פעילויות רבות משתתפים במסגרת תחומי הדעת או סביב נושאים שונים מהתחום החברתי ערכי.

זו הזדמנות לייצר פעילויות גיבוש ומשחקים המעודדים עבודת צוות, היכרות, שיתוף פעולה, ערבות הדדית ועוד. פעילויות הגיבוש שמתקיימות בדרך כלל בתחילת השנה חשובות כעת יותר מתמיד לאור השנה המורכבת ולאור הצורך בלהכיר מחדש או לחזק קשרים קיימים.

ניתן להכין מספר פעילויות שאותן מקיימים במהלך היום או כיום שיא הבנוי כתחנות. (כדאי לשלב משימות קטנות שמצריכות עבודת צוות, שיתוף פעולה, יצירתיות, חשיבה ועוד...)

רצוי לשלב בימי השיא תרגילים מעולם ה O.D.T, המתקיימים במרחב הפתוח, ומאפשרים שילוב של תנועה והנאה.

ניתן לתכנן את הפעילויות יחד עם צוות תלמידים ואף לתת להם להפעיל את ימי הגיבוש או חלק מהם. תחרות בין כיתות/ שכבות יכולה להוסיף עניין ואתגר.

דוגמאות לימי שיא/פעילויות

הוראה ולמידה אחרת - המורים ורכזי המקצוע יפעילו יחד עם התלמידים ימי שיא של למידה אחרת. למשל: יום השפה העברית/ הערבית/ האנגלית. אליפות מתמטיקה, טורנירים בפיסיקה, משפט ציבורי בתנ"ך או בהיסטוריה, המחזה של יצירה בספרות (ניתן לחלק קטעים שונים מהיצירה לקבוצות תלמידים, כל קבוצה תמחזי את החלק שלה ויחד היצירה כולה תוצג), תחנות ניסויים במדעים,

מגמות הלימוד כבסיס לחיבור לקהילת בית הספר - הכנת הרצאות, סרטונים ומצגות על נושאים שונים, הרלוונטים למגמה, והצגתם בפורומים שונים (כיתות השכבה, חטיבת הביניים וגופים אחרים בקהילה). למשל, מגמות המדעים יכינו הרצאה על קורונה/ נזקי השמש/ חשיבות הפעילות הגופנית וכו'. תלמידי מגמות התקשורת יכינו סדנא להפקת עיתון כיתתי ויעבירו לתלמידים. תלמידי מגמת עיצוב גרפי יכינו תערוכה וירטואלית ויזמינו את חבריהם לסייר בתערוכה.

בניית חדר בריחה / פעילות בריחה (קישור להנחיה לבניית הפעילות) יחד עם התלמידים והעברת הפעילות לקהל יעד אחר, לדוגמה תלמידי שכבה ט, שאמורים לעלות לתיכון, כדרך להכיר להם את המגמה, או לשאר תלמידי השכבה, שאינם במגמה כדי לשתף אותם בנעשה במגמה. צוות נבחר של תלמידים יהיה שותף בתכנון אירוע הלמידה החל מראשית הדרך ועד שלב ההוצאה לפועל, הפרסום ברשתות והפקת הלקחים.

המרוץ למיליון פיזי / וירטואלי - המרוץ מתקיים סביב נושא כמו אורח חיים בריא, מוגנות ברשת החברתית, קיימות, קבלת האחר והשונה, מעורבות חברתית, ערכים ועוד... ניתן לבנות מרוץ גם סביב תחום דעת או כסיכום לנושא נלמד.

את המרוץ ניתן לקיים במהלך שיעור או מספר שיעורים, יום שלם או מספר ימים. משימות המרוץ, הניקוד, הלו"ז והפרסים (אם יהיו) ייתנו מראש למשתתפים וייקבע זמן להזנקה ולסיום. חשוב לקבוע מראש את מסגרת המרוץ, כמה זמן ניתנת לכל משימה, כמות המשתתפים, מי משתתף במרוץ ועוד... ככל שהמרוץ יהיה מתוכנן יותר וברור יותר, כך הסיכוי להשתתפות פעילה ומהנה - יגדל.

להנחיות לבניית מרוץ ניתן להיעזר **בכרטיס הפרוייקט של אורטוב**.

התערוכה של כולנו - תערוכה כיתתית או שכבתית, פיזית או וירטואלית, שיכולה לשמש למגוון מטרות שונות: לגיבוש התלמידים והכיתה, ללמידת חקר, להיכרות עם תחומי עניין של התלמידים, לסיכום נושא לימודי, להרחבת אופקים ודעת. חשוב לבחור נושא, שיפנה אל כמה שיותר תלמידים בכיתה, שיעודד יצירתיות ופתיחות, ויהיה מקורי, חוויתי ומחבר.

רעיונות : תערוכת תחביבים, תערוכת דמויות שהתלמידים מעריצים, תערוכת מאכלים שהתלמידים הכי אוהבים, תערוכת משחקים מקוריים, תערוכה חיה בה התלמידים עצמם הם המוצגים והם מציגים על פי נושא שהוגדר מראש. ניתן להכין את התערוכה ביחד בכיתה, או לבקש מהתלמידים להיפגש אחר הצהריים; ניתן להציג עבודות אישיות או קבוצתיות; ניתן לתת לתלמידים למשב את היצירות בתערוכה; להזמין הורים לראות את היצירות; לצלם אותן ולהעלות אותן לאתר שיתופי.

הפסקות פעילות

הפסקה פעילה הנה אמצעי להפעלת התלמידים בחצר בית הספר בצורה מאורגנת ומתוכננת, לאחר שנת הקורונה, התלמידים צמאים לקצת תזוזה ולאיינטראקציה חברתית עם חבריהם.

ההפסקה הפעילה מזמנת פעילות חווייתית בדרך בלתי אמצעית, תורמת לפיתוח מיומנויות חברתיות ונותנת מקום לכישורים אישיים של התלמידים, תורמת לגילוי מנהיגות ומעורבות חברתית ואף מאפשרת להתנסות ביישום ערכים. ההפסקה הפעילה מזמנת פעילות רב גילאית והיכרות עם ילדים בשכבות הגיל השונות.

את ההפסקה הפעילה רצוי ואף מומלץ, שיפעילו התלמידים עצמם. בדרך זו ניתן להעצים תלמידים, לגרום להם להיות שופטים ומגשרים טובים, לתת תפקיד לכל תלמיד ולגרום לתלמידים רבים להיות מעורבים. התלמידים האחראיים יתכננו את הפעילות, יפרסו את הציוד הדרוש, יפעילו את התחנות השונות וגם יאספו את הציוד בגמר הפעילות.

רצוי שהפעילות בהפסקות הפעילות השונות תהיה מגוונת, מכוונת לכישורים שונים ובדרגות קושי שונות.

להלן רעיונות לתכנים שונים שניתן להפעיל במהלך ההפסקות:

משחקי יצירה – מפזרים על שולחנות שונים חומרי יצירה מגוונים (ניתן לחזור דברים הקיימים בכל בית), דבק, מספרים, צבעים. מכינים הנחיות להכנת משימה – להכין שלט לבית/ להכין ברכה לבית קשישים/ להכין ברכה מושקעת לחיילים/ להכין משחק לילדים צעירים...

משחקי חשיבה – שח מט/ דמקה/ סולמות וחבלים/ משחקי קופסה (ניתן לשחק באופן חופשי ואפשר לארגן כטורניר)

משחקי משימות – למשל – המרדף – שאלות טריוויה/ לא נפסיק לשיר – תחרות זיהוי שירים ענקית/ של מי השורה הזו – משחקי אימפרוביזציות / הרצל אמר - משחק משימות ענק

משחקי תחרות – המנצח מתחרה נגד המתמודד הבא. ניתן לבנות לוחות משחק גדולים או לצייר על המרצפות. כדורגל שולחן/ כדורסל שולחן/ מיני פינג פונג/ מסלול מכשולים.

משחקי ריקוד – תחרות ריקודים בסגנונות שונים/ ריקודי עם/ רחבת ריקודים סתם ככה באמצע היום.

משחקים עם טעם של פעם – משיכת חבל/ חמש אבנים/ דג מלוח/ 3 מקלות

משחקי מוח – להכין קופסאות בריחה קטנות / חידות מאתגרות/ פאזלים ענקיים

משחקי כדור – טורניר בין כיתות/ בין שכבות/ מורים מול תלמידים – כדורגל/ כדורסל/ מחניים

התנדבות ומעורבות חברתית

בעת הזו, כמו תמיד, ההתנדבות והמעורבות בקהילה הן נדבך חשוב הן בהקניית ערכי סובלנות, נתינה ואמפתיה והן בבניית חוסן. חשוב למצוא מקום וזמן גם לפעילויות התנדבות שונות בתוך בית הספר ובעיקר החוצה לקהילה. החזרה לשגרה היא אתגר גם עבור אוכלוסיות שונות זקנים וילדים כאחד וההתייחסות לאוכלוסיות אלה, התמיכה והנתינה עבורן, יהוו הזדמנות נפלאה לתלמידינו לתרום ולהתרם.

רעיונות לאפשרויות להתנדבות

תמיכה באוכלוסייה המבוגרת – שיחות טלפון במהלך השבוע, לדרוש בשלום, להקשיב, לבדוק צרכים ובמידת הצורך להעביר לגורמים הרלוונטיים ברשות/ לימוד והדרכת האוכלוסייה במדיה הדיגיטליות וברשתות החברתיות (זום, ווטצאפ)/ תיעוד הגיגים, מחשבות וסיפורי עבר של האזרחים הותיקים והפקת אלבום דיגיטלי/ הפקת אלבומי תמונות דיגיטליים, שמספרים את סיפור המשפחה.

גיל הרך – פיתוח יוזמות, המתאימות לגיל הרך, שיהיו לעזרת ההורים בכלים הוירטואליים/ הקראת סיפורים/ יצירת משחקים אישיים וקבוצתיים/ לימוד על פרחי העונה/ ייבוש פרחים/ עיצוב דפי ציור, חידונים, משחקים וחלוקתם לבניינים רבי קומות/ תמיכה בעובדי ההוראה שזקוקים לתמיכה טכנית, יצירת מצגות מיוחדות, משחקים דיגיטליים / ביבי סיטר וירטואלי .

אימוץ מוסד בקהילה – יצירת קשר עם מוסד, שיכלול פעילות אחת לשבוע- למשל להפיק להם עיתון וירטואלי/ להכין עבורם סרטונים ופודקסטים/ להכין דפי קשר אישיים של השוכנים במקום לבני משפחתם (ראיון טלפוני, שיהפוך לפלייר מעוצב) ועוד הצעות, שיאפשרו לתלמידים ליצור קשר מתמשך עם קבוצות שונות באוכלוסייה, לתרום מחזקותיהם ולהפיג את תחושת הבדידות של אוכלוסיית היעד.

הובלת מיזמים בית ספריים, עירוניים או קהילתיים – לחשוב ביחד עם התלמידים כיצד לקדם מיזמים קהילתיים כמו הקמת גינה בחזית הבית/ הכנת ספסל ישיבה/ האכלת בעלי חיים נטושים/ שיפוץ מבנים/ נקיון/ הקמת פינה בבית הספר/ חלוקת מזון לנזקקים.

תוכניות אורטוב ואירועים מרכזיים

במסגרת תוכניות אורטוב נקיים ימי שיא, שמיועדים למשתתפים בתוכניות, אולם פתוחים להצטרפות של תלמידים רבים נוספים מבית ספרכם.
הארוע הקרוב:
פעילות בנושא "קיימות" במסגרת יום כדור הארץ, שמצוין ברחבי העולם בתאריך ה-24.4.
הצעות לפעילות:

יום כדור הארץ 22/4/21

מזמינים אתכם לקחת חלק ולבחור פעולה אחת בלבד !!!
מה אני לוקח על עצמי מהיום כדי להקטין את בעיות הסביבה ?

הצטרפות ל meetlesmonday / הפחתה באכילת בשר

לקנות רק מה שצריך

ללכת ברגל / שימוש בתחבורה ציבורית

להפחית שימוש בשקיות ניילון

יד שנייה/שוק קח תן

הצטרפות למבצעי נקיון זבל

לא להשתמש בכלים חד פעמיים

לחסוך בנייר

לטעת עצים

למחזר

לחסוך במים

לעשות שימוש חוזר

מנהיגות ירוקה

לחסוך בחשמל

האחריות היא בידיים שלנו- בחרו, שתפו, העבירו הלאה ואתגרו קהלים נוספים

פעילויות נוספות שיתקיימו בחודשים הבאים: רצ"ב לוח מאי יוני.

ORTOV EVENT

MAY '21

רשימת ארועים

9-13/5/2021
שבוע הספורט ברשת אורט

23-24/5/2021
סטארטאפ 48

30/5/2021
קמפיין הסברה בהובלת מנהיגות
מסבירים צעירים

6/2021
כוכבי אורט

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					